

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) inzake het bezwaar van

gevestigd te
gemachtigde:
(hierna: “belanghebbende”)

gericht tegen het door de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: “algemene raad”) in mandaat door de manager financiën en organisatie genomen besluit van 19 januari 2023, inhoudende de weigering te erkennen als opleidingsinstelling als bedoeld in artikel 4.4, zesde lid, onderdeel b, van de Verordening op de advocatuur (hierna: “Voda”).

Procesverloop

1. Belanghebbende dient per e-mail van 3 maart 2021 een formulier aanvraag erkenning als opleidingsinstelling in, met in de bijlage het kwaliteitsplan .
2. De algemene raad besluit per brief van 15 juni 2021 tot afwijzing van het verzoek van belanghebbende inzake erkenning als opleidingsinstelling.
3. Belanghebbende maakt per brief van 23 juli 2021, verzonden per e-mail van dezelfde datum, bezwaar tegen het besluit van 15 juni 2021.
4. Op 8 september 2021 is belanghebbende namens de algemene raad gehoord door mr. B.J.M. de Leest, lid van de algemene raad, in aanwezigheid van mr. A. Atwaroe, griffier.
5. Belanghebbende geeft per brief van 14 september 2021, verzonden per e-mail van dezelfde datum, een aanvullende toelichting op het bezwaarschrift.
6. De algemene raad verzoekt per e-mail van 18 november 2021 het kwaliteitsplan aan te passen en opnieuw te laten beoordelen. Belanghebbende stuurt het aangepaste kwaliteitsplan per e-mail van 26 november 2021 aan de algemene raad toe.
7. Per e-mail van 14 december 2021 laat de algemene raad aan belanghebbende de bevindingen weten naar aanleiding van het opnieuw beoordeelde kwaliteitsplan .
8. Bij besluit van 6 januari 2022 beoordeelt de algemene raad het bezwaarschrift van 23 juli 2021 ongegrond.
9. Belanghebbende dient per e-mail van 20 oktober 2022 opnieuw een formulier aanvraag erkenning als opleidingsinstelling in, met in de bijlage het kwaliteitsplan .
10. Bij e-mail van 24 oktober 2021 bevestigt de algemene raad de ontvangst van de aanvraag erkenning als opleidingsinstelling.

Beslissing 203700

11. Bij e-mail van 13 december 2022 verlengt de algemene raad de beslistermijn ingevolge artikel 4:14, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: "Awb") met acht weken.
12. De algemene raad besluit per brief van 19 januari 2023 tot afwijzing van het verzoek van belanghebbende inzake erkenning als opleidingsinstelling (hierna: "het bestreden besluit").
13. Belanghebbende maakt per brief van 27 februari 2023, verzonden per e-mail van dezelfde datum, bezwaar tegen het bestreden besluit.
14. Bij e-mail van 2 maart 2023 bevestigt de algemene raad de ontvangst van het bezwaarschrift.
15. Bij brief van 15 maart 2023, verzonden per e-mail van 16 maart 2023, wordt belanghebbende uitgenodigd voor een hoorzitting op 27 maart 2023.
16. Belanghebbende is op 27 maart 2023 namens de algemene raad gehoord door mr. J.H.M. Huizinga, advocaat bij Vijverberg Advocaten & Adviseurs, in aanwezigheid van mr. J. Zonneveld, griffier.
17. Belanghebbende geeft bij e-mail van 24 mei 2023 aan akkoord te zijn met uitstel van de beslistermijn met vier weken.

Toetsingskader

18. Ingevolge artikel 4.1, eerste lid, van de Voda, moet een advocaat bij de uitoefening van zijn beroep vakbekwaam zijn, waaronder wordt begrepen dat de advocaat de professionele kennis en kunde bezit die nodig is voor het uitoefenen van de praktijk.
19. Ingevolge artikel 4.4, eerste lid, van de Voda, behaalt een advocaat elk kalenderjaar ten minste twintig opleidingspunten, waarvan ten minste de helft betrekking heeft op juridische activiteiten op een voor zijn praktijk relevant rechtsgebied.
20. Ingevolge artikel 4.4, vijfde lid, aanhef en onderdeel a, van de Voda, behaalt een advocaat één opleidingspunt door ieder heel uur dat hij academisch of postacademisch onderwijs heeft gevolgd dat de praktijkuitoefening of de praktijkvoering ten goede komt, indien:
  - het onderwijs gegeven is door deskundige docenten;
  - de identiteit en de aanwezigheid van de deelnemende advocaat zijn vastgesteld;
  - het onderwijs niet de beroepsopleidingen advocaten betreft; en
  - indien het onderwijs uitsluitend op afstand is gevolgd, het onderwijs is afgesloten met een toets, waarvoor een voldoende is behaald en de gemiddelde tijdbesteding vooraf is aangegeven.
21. Ingevolge artikel 4.4, zesde lid, aanhef en onderdeel b, van de Voda, stelt de algemene raad regels over erkenning van opleidingsinstellingen waardoor deze op voorhand kunnen aangeven hoeveel opleidingspunten toegekend worden aan een opleiding.

Beslissing 203700

22. Ingevolge artikel 17, eerste lid van de Regeling op de advocatuur (hierna: "Roda") wijst de algemene raad het verzoek om erkenning af indien:
- (...)
- b. de opleidingen
    - i. niet gericht zijn op de doelgroepen:
      - advocaten;
      - academisch geschoolde juristen;
      - beoefenaren van een toegelaten vrij beroep;
      - een combinatie van deze doelgroepen.
    - ii. niet of onvoldoende bijdragen aan de vakbekwaamheid van de advocaat;
  - c. het kwaliteitsplan
    - i. naar het oordeel van de algemene raad onvoldoende bijdraagt aan de verbetering en het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijs;
    - ii. onvoldoende waarborg biedt dat de opleiding van academisch niveau is en aansluit bij de praktijk van advocaten;
    - iii. onvoldoende waarborg biedt dat er kennisoverdracht plaatsvindt.

Het bestreden besluit

23. Bij het bestreden besluit is het verzoek van belanghebbende om te worden erkend als opleidingsinstelling ingevolge artikel 4.4, zesde lid, onderdeel b, van de Voda, afgewezen op grond van artikel 4:6, tweede lid, van de Awb, waarbij de algemene raad heeft verwezen naar de eerdere afwijzende beschikking van 15 juni 2021. Volgens de algemene raad is geen sprake van een relevante wijziging van het recht, nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden die zouden kunnen leiden tot een ander oordeel.
24. In het besluit van 15 juni 2021 is het verzoek van belanghebbende om te worden erkend als opleidingsinstelling afgewezen, omdat met de cursussen persoonlijk en ondernemend leiderschap aan de hand van het kwaliteitsplan niet is aangetoond dat de opleidingen bijdragen aan de vakbekwaamheid van advocaten. Daarnaast worden teamcoaching en het begeleiden van intervisies voor advocaten niet gezien als onderwijs in de zin van artikel 4.4, vijfde lid, onderdeel a, van de Voda.

Het bezwaarschrift van belanghebbende

25. Belanghebbende stelt zich op het standpunt dat wel sprake is van veranderde omstandigheden waardoor belanghebbende in aanmerking zou moeten komen voor erkenning als opleidingsinstelling.
26. Belanghebbende voert aan dat zij de afgelopen jaren bij zowel grote als middelgrote kantoren de patroons cursus, de opfriscursus voor patroons en de cursussen feedback en coachings- en begeleidingsvaardigheden heeft gegeven. Volgens belanghebbende worden soortgelijke cursussen ook verzorgd door reeds bestaande erkende opleidingsinstellingen, die daarvoor PO punten mogen toekennen.
27. Volgens belanghebbende is het in strijd met het gelijkheidsbeginsel dat soortgelijke cursussen wel door reeds erkende opleidingsinstellingen kunnen worden gegeven en deze niet aan de andere eisen hoeven te voldoen. Daardoor zou de algemene raad volgens

Beslissing 203700

belanghebbende nieuwe opleidingsinstellingen die soortgelijke cursussen verzorgen, weren van de markt en hen geen kans geven om deze cursussen te geven.

28. In het besluit van 15 juni 2021 wordt gesteld dat de cursussen van belanghebbende, met uitzondering van de patroonscursus en de opfriscursus voor patroons, niet zouden bijdragen aan de vakbekwaamheid van advocaten. Belanghebbende verwijst naar enkele vergelijkbare cursussen waarvoor PO punten kunnen worden behaald. Hieruit blijkt volgens belanghebbende dat de algemene raad van mening is dat deze cursussen bijdragen aan de vakbekwaamheid van advocaten. Het is in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het fair play beginsel dat belanghebbende niet als opleidingsinstelling zou worden erkend.
29. Belanghebbende verzoekt alsnog erkend te worden als opleidingsinstelling als bedoeld in artikel 4:4, zesde lid, onderdeel b, van de Voda. Mochten niet alle door belanghebbende beschreven cursussen voldoen aan de definitie 'vakbekwaamheid' dan verzoekt belanghebbende erkend te worden als opleidingsinstelling voor die cursussen die volgens de algemene raad wel aan de definitie 'vakbekwaamheid' voldoen.

Het horen van belanghebbende

30. Tijdens de hoorzitting van 27 maart 2023 heeft belanghebbende toegelicht dat het bij de tweede aanvraag ingediende kwaliteitsplan in nuance afwijkt van het eerdere kwaliteitsplan. Het gaat belanghebbende om het gelijkheidsbeginsel. Het is belanghebbende uit een verzoek op grond van de (destijds) Wet openbaarheid van bestuur (hierna: "Wob") gebleken dat een aanvraag om erkend te worden is goedgekeurd bij enkele opleidingsinstellingen die een vergelijkbaar cursusaanbod hebben zoals belanghebbende. Belanghebbende heeft geen beroep ingesteld tegen de beslissing van 6 januari 2022, omdat zij dacht dat de afwijzing eerst aan haarzelf lag, maar op basis van de informatie uit de Wob-procedure is haar anders gebleken en dat was voor haar de reden opnieuw de aanvraag te doen en daartegen op te komen.

Beoordeling van het bezwaar

31. De algemene raad heeft bij besluit van 19 januari 2023 het verzoek van belanghebbende afgewezen wegens het ontbreken van nieuwe feiten of omstandigheden. De algemene raad is bevoegd het oorspronkelijke besluit volledig te heroverwegen, ondanks het ontbreken van nieuwe feiten of omstandigheden. Hoewel de algemene raad van oordeel is dat belanghebbende geen nieuwe feiten of omstandigheden naar voren heeft gebracht, maakt de algemene raad gebruik van de bevoegdheid het bestreden besluit volledig te heroverwegen. De algemene raad gaat daarbij uit van het kwaliteitsplan dat is meegestuurd bij de aanvraag om erkenning van 20 oktober 2022.
32. Om erkend te worden als opleidingsinstelling dient een kwaliteitsplan te worden ingediend waaruit blijkt dat de gegeven cursussen bijdragen aan de vakbekwaamheid van advocaten en aan alle overige vereisten voor erkenning wordt of kan worden voldaan. Als uit een kwaliteitsplan blijkt dat erkenning wordt aangevraagd voor cursussen die – al dan niet gedeeltelijk – niet bijdragen aan de vakbekwaamheid van advocaten is het niet mogelijk tot een erkenning over te gaan.

Beslissing 203700

33. Uit het kwaliteitsplan blijkt dat belanghebbende de volgende opleidingen verzorgt:
- patroonscursus;
  - opfriscursus voor patroons;
  - feedback;
  - coachings- en begeleidingsvaardigheden;
  - meesterlijk leiderschap.
34. Belanghebbende stelt in het bezwaarschrift dat sprake is van strijd met het gelijkheidsbeginsel en fair play beginsel. Volgens belanghebbende wordt het gelijkheidsbeginsel geschonden omdat soortgelijke cursussen worden verzorgd door opleidingsinstellingen die door de algemene raad zijn erkend als opleidingsinstelling. Door nieuwe opleidingsinstellingen te weigeren, worden zij volgens belanghebbende van de markt geweerd. Bovendien is volgens belanghebbende sprake van strijd met het gelijkheidsbeginsel en fair play beginsel nu voor soortgelijke cursussen PO punten worden toegekend.
35. Belanghebbende heeft op 1 februari 2022 een Wob-verzoek bij de algemene raad ingediend en verzocht om openbaarmaking van documenten die tot de erkenning van zes opleidingsinstellingen hebben geleid. Uit het besluit op het Wob-verzoek van 11 april 2022 volgt dat zes opleidingsinstellingen tussen 2012 en 2016 zijn erkend voor soortgelijke cursussen waarvoor belanghebbende in aanmerking wenst te komen voor erkenning als opleidingsinstelling.

Onderzoek algemene raad

36. Naar aanleiding van de hoorzitting waarin belanghebbende het Wob-verzoek van 11 april 2022 ter sprake bracht, heeft de algemene raad uitvoerig onderzoek gedaan naar dit standpunt.
37. Uit het besluit op het Wob-verzoek blijkt dat tussen 2012 en 2016 zes opleidingsinstellingen zijn erkend voor soortgelijke cursussen waarvoor belanghebbende in aanmerking wenst te komen voor erkenning als opleidingsinstelling. Het gaat onder andere om cursussen als 'persoonlijke coaching voor partners', 'timemanagement', 'samenwerking in team of maatschap', 'coachend leidinggeven', 'effectiviteit en nieuwe communicatie' en 'intervisie begeleiding'.
38. De algemene raad heeft ook aanvragen bestudeerd in de periode 2017 tot en met heden. Het is de algemene raad hieruit gebleken dat tenminste negen opleidingsinstellingen niet zijn erkend, omdat door hen aangeboden opleidingen niet bijdragen aan de vakbekwaamheid van advocaten. De opleidingsinstellingen zijn verder afgewezen op de volgende gronden:
- er is geen waarborg dat de opleiding van academisch niveau is;
  - de opleiding komt de praktijkuitoefening of praktijkvoering van advocaten niet ten goede;
  - het opleidingsaanbod is niet duidelijk gericht op advocaten of academisch geschoolde juristen;
  - de opleiding is bedoeld voor medewerkers van 'academisch niveau', maar dat is niet hetzelfde als 'academisch geschoold';
  - coaching is geen onderwijs in de zin van de Voda.

Beslissing 203700

39. De opleidingen waar het om gaat, betreffen onder andere:
- timemanagement;
  - leidinggeven;
  - teamwork;
  - feedback;
  - coachend leiderschap;
  - persoonlijke effectiviteit.
40. Hoewel de algemene raad begrijpt dat een advocaat behoefte kan hebben aan een van bovenstaande opleidingen, dragen de opleidingen echter niet bij aan de vakbekwaamheid van advocaten. Datzelfde geldt voor de opleidingen waarvoor belanghebbende erkend wil worden. De opleidingen 'feedback', 'coachings- en begeleidingsvaardigheden' en 'meesterlijk leiderschap' komen overeen met de opleidingen van opleidingsinstellingen, van wie erkenningsaanvragen zijn afgewezen.

Gelijkheidsbeginsel

41. Het beroep van belanghebbende op het gelijkheidsbeginsel slaagt daarom niet. Zoals hiervoor blijkt zijn aanvragen ten aanzien van soortgelijke cursussen vanaf 2017 afgewezen. Belanghebbende wordt hierin niet anders behandeld.
42. Voor zover belanghebbende stelt dat sprake is van ongelijke behandeling ten opzichte van de aanvragers vóór 2017, overweegt de algemene raad het volgende. Het is juist dat de algemene raad voor 2017 opleidingsinstellingen heeft erkend op basis van een vergelijkbaar cursusaanbod als die van belanghebbende. Hoewel de regelgeving ongewijzigd is gebleven, is de beoordeling vanaf 2017 gewijzigd, in die zin dat de bijdrage aan de vakbekwaamheid van advocaat een centrale rol speelt in de beoordeling. Dit wordt vanaf 2017 consequent toegepast. De opleidingsinstellingen die voor 2017 zijn erkend, zouden op basis van de regelgeving en de beoordeling die wordt toegepast niet meer voor erkenning in aanmerking komen.
43. Op grond van het gelijkheidsbeginsel dienen gelijke gevallen gelijk behandeld te worden. Dat gebeurt ook, omdat sinds 2017 soortgelijke aanvragen op dezelfde wijze zijn beoordeeld. Ten aanzien van de periode ervoor, dwingt het gelijkheidsbeginsel niet tot herhaling van eerdere fouten of andere invulling van de regelgeving (zie onder andere de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1290).
44. Belanghebbende kan dan ook niet erkend worden als opleidingsinstelling, omdat niet is aangetoond dat de opleidingen waarvoor belanghebbende erkend wenst te worden, bijdragen aan de vakbekwaamheid van advocaten. Het staat belanghebbende vrij een nieuwe aanvraag in te dienen voor cursussen die de vakbekwaamheid van advocaten wel ten goede komen en van academisch niveau zijn en derhalve voldoen aan de vereisten van de Voda. In het geval van belanghebbende gaat het om de patroonscursus en opfriscursus voor patroons.

Beslissing 203700

Conclusie

45. Met inachtneming van het voorgaande en gelet op de overgelegde stukken en de daarop door belanghebbende gegeven mondelinge toelichting stelt de algemene raad vast dat het bezwaar ongegrond is.

Beslissing

Het bezwaar is ongegrond en het bestreden besluit blijft in stand.

De algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten,
namens deze,

mr. drs. W.M. van Tellingen
plaatsvervangend algemeen secretaris

Aldus gedaan te Den Haag op ²⁸ juni 2023

Bijlage: proces-verbaal hoorzitting 27 maart 2023

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.